

Kronik: Broen er færdig – af Jørgen Bjerre

Kronik: Broen er færdig

Af Jørgen Bjerre - Politiken 4. februar 2006

Danmarks tak til en af sine mest initiativrige ulandshjælpere er en udvisningsordre til hans hustru. Men Kurt har ikke tabt modet. Nu vil han hjælpe Vietnams glemte 'orangebørn'.

Sang har en kuffert stående færdigpakket med sine nødvendige ejendele, for hver gang en bil kommer ned ad vejen til den lille landejendom i Egtved, venter hun og Kurt, at det kan være politiet.

Så sent som to dage før juleaften modtog Sang en fax fra Integrationsministeriet, at hun skulle forlade landet »straks!«. Men hun har indtil nu nægtet at rejse fra sin mand.

Vores iskolde integrationsminister har sikkert ikke begreb om, hvem det er, hun smider ud, så her vil jeg tillade mig at fortælle Kurt og Sangs usædvanlige historie.

Sidst så vi parret i tv-programmet 'Dagens Danmark' for få dage siden. En rar jysk landmand og hans vietnamesiske kone, der har været godt gift i 13 år, men som nu skal skilles med tvang, fordi man ikke vil give hende opholdstilladelse.

»Jeg forstår det ikke«, siger Kurt. »Vi har aldrig gjort noget forkert. Hvis Sang bliver tvunget til at rejse, så må jeg sælge gården og rejse med, for så har man også udvist mig. Vi hører jo sammen«, siger han.

Danmark burde være stolt af de to.

Kurt er nemlig ikke bare en almindelig indeklemt husmand, der har hentet en asiatisk skønhed til landet for at få lidt hygge på sine gamle dage.

Som rejsende journalist med en fortid i Danida er jeg villig til at sværge på, at Kurt og Sang har leveret noget af det flotteste danske stykke udviklingsarbejde nogensinde i forhold til omkostningerne.

Med en fortid som fisker og murerarbejdsmand har Kurt på få år og på helt eget initiativ bygget 24 solide hængebroer over rivende floder i Vietnam foruden fem skoler i fattige landsbysamfund, flodreguleringer m.v. Med sin kone som uvurderlig medhjælper - og uden at forlange mere end det nødvendige til dem selv.

I store områder af Vietnam har de gjort mere for Danmarks agtelse og omdømme, end de fleste andre nogensinde kommer til.

Kurt og Sang vil hellere end gerne rejse ud af landet hurtigst muligt, men det skal ske på en ordentlig måde, så de ikke tvinges til at sælge den lille ejendom i Egtved, som de købte for to år siden. De vil gerne have et hjem i Danmark at komme tilbage til sammen.

Men de er slet ikke færdige med Vietnam.

De har nemlig en plan! Nej, de har faktisk et fuldt færdigt projekt gående ud på allerede i år at begynde opførelsen af 6-8 beboelseshuse i god dansk kvalitet med rent vand, køkken, bad og skolelokaler for nogle af Vietnams stærkt handikappede 'orangebørn'. Mange af disse børn udnyttes til tiggeri eller opbevares langt ude på landet under miserable forhold, der i Danmark ikke engang ville være tilladt til svin, siger Kurt.

'Orangebørnene' er børn, som endnu i tredje generation efter Vietnamkrigen fødes uhyggeligt vanskabte på grund af amerikanernes 'pulverkrig'. Under kodeordet 'Agent Orange' nedvisnede de amerikanske styrker mange skove med pulvergift for at gøre det

Kronik: Broen er færdig – af Jørgen Bjerre

sværere for vietcong at finde skjulesteder, og man kan kun håbe for den amerikanske selvfølelse, at man dengang ikke var klar over de frygtelige eftervirkninger for befolkningen.

For at kunne realisere deres byggeprojekt arbejder Kurt og Sang i øjeblikket hårdt for at finde behjertede mennesker, firmaer eller organisationer, der vil sponsorere deres arbejde.

For folk, der vil investere i hjælpearbejde, men tvivler på bæredygtigheden af Kurts projekt, bør hans eventyrlige historie være bevis nok på, at han ikke kun har viljen, men i høj grad også evnen.

Ved et besøg ude hos Kurt og Sang i Vietnam for få år siden blev jeg bestormet af mennesker, der ville trykke min hånd, fordi jeg var dansk. Og jeg gemmer endnu et fint ornamenteret dokument fra en lokal borgmester:

»On behalf of the people of the 7th hamlet in Loc Thanh village, Lam Dong province, we'd like to thank all of you Danish so much for building us a bridge as a friendly present. We hope that the friendship between Danish and Vietnamese is ever unshakeable.

Faithfully yours,
Chief of the 7th hamlet
Vy-Van-Dang«.

Læg mærke til, at han skriver »as a friendly present«. Kurt har aldrig taget en øre for de broer, han og Sang har bygget - og han har holdt fast på, at hans løn ikke måtte overstige en dansk arbejdsløshedsunderstøttelse. Han var kommet for at hjælpe og ikke for at tjene penge.

Ved tilbagekomsten til sit hjemland burde Kurt have haft en belønningsmedalje af majestæten selv, men som tak har han kun fået en udvisningsordre til sin hustru.

Nu skal vi jo passe på tonen i debatten, så jeg vil nøjes med at kalde det skamløst.

Her følger Kurt Lender Jensens eventyrlige historie i en kort version:

Som 14-årig blev Kurt sendt ud at tjene som bondekarl, men han havde for meget bittelæder i støvlerne, og så sejlede han Jorden rundt som sømand nogle gange, inden han besluttede sig for at blive fisker. Som murerarbejdsmand sparede han op til en Vesterhavskutter, som han malede rød! Når turister og andet godtfolk kom ned til havnen i Hvide Sande for at købe fisk, kunne de jo ikke kende forskel på alle de lyseblå kuttere, men lærte hurtigt, at de gjorde gode køb ved den eneste røde kutter, der var. Kurt har altid været kreativ.

Blandt hans kunder var en vietnamesisk flygtningefamilie, som en dag i 1992 fortalte, at de skulle på besøg i deres hjemland. »Så vil jeg med!«, sagde Kurt, for Vietnam var et af de få steder, hvor han ikke havde været.

Vietnam er fuld af fristelser for en gammel sømand, og Kurt forelskede sig håbløst i en smuk kvinde, der hed Sang. De begyndte at skrive sammen, og efter flere rejser frem og tilbage besluttede de at gifte sig. Kurt solgte kutteren og købte hus på Djursland, for han nærmede sig 60 og ville til at føre et mere fredeligt liv. Og Sang fik uden problemer opholdstilladelse 28. september 1994.

Men det duede ikke for en mand som ham at passe have og trille tommelfingre, og han huskede, hvordan en mand i Vietnam en dag havde spurgt, om ikke han ville hjælpe med at skaffe et par brædder til en hængebro. Det var en skæv, vakkelvorn bro med løse og rådne gangbrædder og med gennemtærede wirer, der var repareret med rusten pigtråd. Alligevel blev broen hver dag passeret af flere hundrede mennesker, som ikke kunne

Kronik: Broen er færdig – af Jørgen Bjerre

komme til byen med deres varer på anden måde. Mange var faldet i den rivende strøm, og tre børn var druknet.

Det gav Kurt noget at tænke over. Den bro kunne han da lave bedre.

En dag i 1995 ringede Kurt derfor til ingeniørfirmaet Carl Bro og spurgte, om ikke de kunne hjælpe ham med en arbejdstegning til en solid, men billig hængebro, som han selv kunne bygge? En venlig ingeniør, Erik B. Steffensen, påtog sig opgaven uden at tage en krone for det - og fik samtidig en god idé: Hvad med alle de stålwire-autoværn, som Vejdirektoratet var ved at afmontere på motorvejene, fordi de var for farlige?

Kurt blev fyr og flamme. Vejdirektoratet sagde ja til, at han måtte få wirerne, hvis han selv rullede dem sammen og fjernede dem. Med rumpen i vejret gik Kurt og Sang så i gang med at trille stålwirer sammen langs de jyske motorveje, til de havde nok, og så ringede Kurt til A.P. Møller og spurgte, om ikke de ville transportere wirerne til Vietnam for ham?

- Hvem er du?

- Jeg er Kurt Jensen, og nu skal I bare høre ...

Det endte med, at Mærsk kom med en container, og firmaet Claus Harbo i Esbjerg forærede ham fittings til at samle kabler med. Og Sadolin gav træbeskyttelse. Lions Club i Grenaa gav en blandemaskine og en generator, og den danske ambassade bevilgede beton, tømmer og transport af materiale inden for Vietnams grænser.

Ambassaden ville dog ikke diskutere yderligere støtte til projektet, før de havde fået en detaljeret rapport om byggeriet.

Kurts forudsætninger var, at han som murerarbejdsmand havde lært at se på en tegning og havde forstand på at blande cement. Og Sang kunne oversætte og forklare over for myndigheder og arbejdere.

Borgmesteren i Bao Loc, hvor broen skulle bygges, lovede at skaffe arbejdskraften. Den første dag kom der 20 mand, men kun én af dem havde en skovl med. Så begyndte Kurt at pakke sammen og sagde, at han ville bygge broen et andet sted.

Det satte skub i foretagendet. Næste dag kom der 40 mand med skovle, både mænd og kvinder. Ingen fik løn, men Kurt delte cigaretter ud, og Sang sørgede for lidt mad til dem, der ikke selv havde råd.

Broen blev færdig på 25 dage. Den spændte 65 meter og var 1,20 meter bred. Stålkablerne hjemme fra Jylland var spændt ud over fire kraftige jernpyloner og forankret i støbte betonblokke på bredderne. Gangbroen bestod af solide brædder. Indvielsen blev fejret med en frokost på flodbredden for alle, der havde været med.

Kurt sendte som lovet en rapport til den danske ambassade i Hanoi. Da han aldrig har været en sprogets mester, blev det en af de enkleste rapporter i udenrigstjenestens historie. Den bestod af et billede af den gamle bro og et billede af den nye bro, og neden under stod tre ord: »Broen er færdig«.

Og så tilføjede Kurt i et brev: »Jeg kan sagtens lave 10 mere, hvis jeg får materialerne betalt«.

Danida i København kunne godt se, at Kurts bro var solid og god og kun havde kostet en fjerdedel af, hvad sådan et byggeri normalt løb op i, så han fik bevilget materialer til yderligere syv broer i 1997. Og i alt blev det altså til 24 i løbet af de følgende seks år.

Kronik: Broen er færdig – af Jørgen Bjerre

Ved indvielsen af en bro havde en gammel rynket kone taget Kurts hånd og bedt ham om at følge hende over broen. Hun græd af glæde og fortalte, at hun ikke havde været på den anden bred i 20 år.

- I sådan et øjeblik er det værd at være dansker, siger Kurt.

Senere har han og Sang også bygget flere skolebygninger »i dansk standard og uden bliktag og alt det skidt«. Kurt går aldrig på akkord med kvaliteten, og hver en krone bliver øremærket til sit formål. Sådan vil det også blive med de bygninger, han vil opføre for de glemte 'orangebørn'.

Men når nu resultaterne har været så gode, hvorfor kan Kurt så ikke hente støtte til sit nye projekt fra den danske ambassade via Danida eller andre hjælpeorganisationer? Sådan som han har fået det før?

Fordi han ikke vil.

Som tiden gik, og Kurts arbejde blev mere og mere omfattende, måtte ambassaden af politiske grunde lade Kurts arbejde administrere gennem lokale vietnamesiske hjælpeorganisationer, og det var mere, end Kurts hæderlighed ville være med til i det lange løb. Alt for mange penge gik i de forkerte lommer. En dag sagde Kurt og Sang derfor stop og rejste hjem til Danmark. Kurt er blevet folkepensionist, så nu kunne han vel slå sig til ro?

Men billederne af Vietnams handikappede og misrøgtede børn har brændt sig fast på nethinden, og Kurt ved, han kan gøre en forskel. Han har mange flere kræfter at gøre godt med, men det nye projekt vil han kun have finansieret af private penge og ikke af politisk belastede statsmidler. Han vil selv have styr på hver eneste krone, og han har sit eget byggesjak, der står klar til at gå i gang.

Hvis Sang ikke er god nok til Danmark, rejser Kurt efter hende til Vietnam, og så kan man kun håbe på, at retlinede mennesker, firmaer, organisationer og fonde vil demonstrere, at dette land stadig har en smule anstændighed tilbage og give ham en stor pose penge med.